

3446. Pravilnik o spremembi Pravilnika o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali

Na podlagi 76. člena ter za izvrševanje tretjega in petega odstavka 6. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

P R A V I L N I K**o spremembi Pravilnika o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali**

1. člen

V Pravilniku o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali (Uradni list RS, št. 49/24) se v 12. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Izvajalci dejavnosti reje prašičev in perutnine pripravijo načrte biovarnosti iz 6. člena tega pravilnika do 29. decembra 2024, izvajalci dejavnosti reje drugih gojenih živali pa do 31. marca 2025.«.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-515/2024

Ljubljana, dne 16. decembra 2024

EVA 2024-2330-0162

Mateja Čalušič

ministrica

za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

3447. Odredba o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja boleznih živali ter cepljenj živali v letu 2025

Na podlagi tretjega odstavka 10. člena in 1. točke 45. člena Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18), sedmega odstavka 15. člena ter za izvrševanje četrtega in petega odstavka 6. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

O D R E D B O**o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja boleznih živali ter cepljenj živali v letu 2025**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(izvajalci)

Ta odredba določa ukrepe, ki jih za zagotavljanje sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja boleznih živali in cepljenj živali v letu 2025 izvajajo:

a) veterinarske organizacije, ki imajo koncesijo za izvajanje del iz te odredbe (v nadaljnjem besedilu: veterinarska organizacija);

b) Nacionalni veterinarski inštitut (v nadaljnjem besedilu: NVI);

c) imenovani oziroma nacionalni referenčni laboratorij (v nadaljnjem besedilu: uradni laboratorij);

č) lovske družine in upravljavci lovišč s posebnim imenom;

d) izvajalci vzorčenja netopirjev in

e) izvajalci nalog zatočišč za živali prostoživečih živalskih vrst.

2. člen

(veterinarske organizacije)

(1) Uradni veterinar območnega urada (v nadaljnjem besedilu: OU) Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava) po uradni dolžnosti določi veterinarski organizaciji rok za izvedbo posameznih del iz te odredbe, če roki niso določeni v tej odredbi ali v programu, ki ga pripravi Uprava za izvedbo posameznih del.

(2) Veterinarska organizacija mesečno, do petega dne v mesecu za pretekli mesec, vnese podatke o opravljenih delih iz te odredbe v informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali (v nadaljnjem besedilu: EPI).

(3) Veterinarska organizacija do desetega dne v mesecu za pretekli mesec izpolni prilogo k računu, ki vsebuje podatke o izvedenih delih iz te odredbe, in jo pošlje uradnemu veterinarju OU Uprave v pregled in potrditev. Vzorec priloge k računu je objavljen na spletni strani Uprave.

(4) Uradni veterinar OU Uprave na podlagi podatkov iz EPI ter izvedenega nadzora ugotovi, ali so bila dela iz te odredbe opravljena v skladu z določbami te odredbe in to potrdi s podpisom priloge k računu iz prejšnjega odstavka do petnajstega dne v mesecu za pretekli mesec. V primeru neskladij pozove veterinarsko organizacijo za ustrezno usklajitev in popravke priloge. Ko je predpisana priloga potrjena s strani uradnega veterinarja, veterinarska organizacija izstavi e-račun. Potrjena priloga v pdf obliki je obvezna priloga e-računa.

(5) Po potrditvi veterinarska organizacija prilogo k računu iz prejšnjega odstavka pošlje na elektronski naslov: porocila.uvhvvr@gov.si.

3. člen

(NVI in uradni laboratoriji)

(1) NVI mesečno, do desetega dne v mesecu za pretekli mesec, vnese podatke o opravljenih delih iz 25. do 27. člena te odredbe v EPI.

(2) Rezultate opravljenih preiskav iz te odredbe uradni laboratorij vnese v EPI v skladu s predpisom, ki ureja boleznih živali.

(3) NVI in uradni laboratoriji do dvajsetega dne v mesecu za pretekli mesec pošljejo glavnemu uradu (v nadaljnjem besedilu: GU) Uprave zahteve za povračilo stroškov za izvedbo odrejenih del za pretekli mesec.

4. člen

(drugi izvajalci del po odredbi)

Izvajalci iz točk č), d) in e) 1. člena te odredbe poročajo v skladu s pogodbami o izvedbi del.

5. člen

(vzorčenje)

(1) Veterinarske organizacije in NVI odvzamejo vzorce iz te odredbe, jih označijo in vnesejo podatke v EPI v skladu s predpisom, ki ureja EPI.

(2) Veterinarska organizacija in NVI podatke o odvzemu vzorcev (datum odvzema vzorcev, vrsto preiskave, številko zapisnika o odvzemu vzorcev in tuberkulinskem preizkusu (ZOV), naziv in sedež organizacije ter osebno ime veteri-

narja, ki je vzorce odvzel) vneseta v dnevnik veterinarskih posegov, ki se hrani na gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: dnevnik veterinarskih posegov). V dnevnik veterinarskih posegov veterinarska organizacija vpiše tudi rezultate opravljenih diagnostičnih preiskav iz te odredbe (tuberkulinizacija), NVI pa podatke o opravljenih kliničnih pregledih in njihovih rezultatih.

6. člen

(opravljena cepljenja in popis izvajanja biovarnostnih ukrepov)

(1) Veterinarske organizacije podatke o opravljenih cepljenjih v skladu s to odredbo vnesejo v EPI v skladu s predpisom, ki ureja EPI.

(2) Veterinarska organizacija podatke o opravljenem cepljenju (datum in vrsta cepljenja, številko zapisnika o opravljenem cepljenju, naziv in sedež organizacije ter osebno ime veterinarja, ki je cepljenje opravil) vnese v dnevnik veterinarskih posegov v skladu s predpisom, ki ureja sledljivost zdravil.

(3) Preventivna cepljenja je treba opraviti s cepivi, ki so lahko v prometu v Republiki Sloveniji v skladu z zakonom, ki ureja zdravila.

(4) Veterinarske organizacije podatke o opravljenem popisu izvajanja biovarnostnih ukrepov in o izpolnjevanju pogojev biovarnosti v obratih s prašiči iz 34. člena te odredbe vnesejo v EPI v skladu z uporabniškimi navodili EPI pod naslovom Biovarnost – kategorizacija prašičev, ki so objavljena na spletnem mestu Uprave.

(5) Veterinarska organizacija podatke o opravljenem popisu iz prejšnjega odstavka (datum, številko zapisnika o opravljenem popisu, naziv in sedež organizacije ter osebno ime veterinarja, ki je popis opravil) vnese v dnevnik veterinarskih posegov v skladu s predpisom, ki ureja sledljivost zdravil.

7. člen

(identifikacija in registracija živali)

(1) Če je za živali, pri katerih se opravljajo preventivna cepljenja in diagnostične preiskave iz te odredbe, predpisana identifikacija in registracija, živali pa niso označene in registrirane na predpisani način, jih je treba označiti in registrirati na predpisani način in o tem obvestiti uradnega veterinarja OU Uprave.

(2) Ne glede na predpise, ki urejajo identifikacijo in registracijo živali, je treba živali, pri katerih se izvajajo dela iz te odredbe, razen perutnine, čebel in rib, individualno označiti s čipi (podkožni, v ušesnih znamkah ali bolusih), ušesnimi znamkami, tetovirati ali označiti na način, ki omogoča njihovo nedvoumno prepoznavnost v zvezi z izvedenimi deli oziroma rezultati preiskav iz te odredbe.

8. člen

(varstvo podatkov)

Veterinarske organizacije, uradni laboratoriji, NVI in druge organizacije, ki se pri svojem delu seznanijo s podatki, pridobljenimi na podlagi te odredbe, osebne podatke, pridobljene pri izvajanju te odredbe, uporabljajo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Druge podatke, pridobljene pri izvajanju te odredbe, varujejo kot poslovno skrivnost in jih brez predhodnega dovoljenja Uprave ne smejo obdelovati in objavljati.

9. člen

(rezultati preiskav)

(1) Rezultate preiskav iz te odredbe uradni laboratorij pošlje uradnemu veterinarju OU Uprave, ki je izdal odločbo, s katero je določil rok za izvedbo posameznih del, in veterinarski organizaciji, ki je vzorce odvzela.

(2) Rezultate preiskav iz 25. do 32. člena te odredbe uradni laboratorij pošlje na OU Uprave, na območju katere je bil vzorec odvzet, v primeru pozitivnih ali sumljivih rezultatov pa tudi na GU Uprave.

10. člen

(stroški)

Stroški izvajanja sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja boleznin in cepljenj živali iz te odredbe se krijejo iz proračunskih sredstev Uprave v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo.

II. PREVENTIVNI UKREPI PRI GOVEDU

11. člen

(bovina spongiformna encefalopatija)

(1) Vzorčenje na bovino spongiformno encefalopatijo (v nadaljnjem besedilu: BSE) pri govedu se opravlja v skladu s 1. točko poglavja C Priloge X Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L št. 147 z dne 31. 5. 2001, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2024/918 z dne 25. marca 2024 o spremembi Priloge VII k Uredbi (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nekaterimi zahtevami glede poročanja za države članice v zvezi z nacionalnimi rejskimi programi za selekcijo živali, odpornih proti transmisivnim spongiformnim encefalopatijam (UL L št. 2024/918 z dne 26. 3. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 999/2001/ES).

(2) Laboratorijsko testiranje na BSE je treba opraviti:

– pri vsem govedu, zaklanem za prehrano ljudi, iz točke 2.1. I. dela poglavja A Priloge III Uredbe 999/2001/ES, v starosti nad 48 mesecev, ki je bilo skoteno v eni izmed držav, navedenih v Prilogi Odločbe Komisije z dne 28. septembra 2009 o pooblastitvi nekaterih držav članic za revizijo njihovih letnih programov spremljanja BSE (UL L št. 256 z dne 29. 9. 2009, str. 35), zadnjič spremenjene z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2016/851 z dne 26. maja 2016 o spremembi Priloge k Odločbi 2009/719/ES glede pooblastitve Hrvaške za revizijo njenega letnega programa spremljanja BSE (UL L št. 141 z dne 28. 5. 2016, str. 131), (v nadaljnjem besedilu: Odločba 2009/719/ES); vzorce odvzamejo uradni veterinarji v odobrenih klavnicah za klanje goveda, preiskave opravi uradni laboratorij;

– pri vsem govedu, zaklanem za prehrano ljudi, iz točke 2.1. I. dela poglavja A Priloge III Uredbe 999/2001/ES, v starosti nad 24 mesecev, ki ni bilo skoteno v eni izmed držav, navedenih v Prilogi Odločbe 2009/719/ES; vzorce odvzamejo uradni veterinarji v odobrenih klavnicah za klanje goveda, preiskave opravi NVI;

– pri poginulem in usmrčenem govedu iz točke 3.1. I. dela poglavja A Priloge III Uredbe 999/2001/ES, v starosti nad 48 mesecev, ki je bilo skoteno v eni izmed držav, navedenih v Prilogi Odločbe 2009/719/ES; vzorce odvzame NVI v obratih iz točke (h) prvega odstavka 24. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L št. 300 z dne 14. 11. 2009, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1605 z dne 22. maja 2023 o dopolnitvi Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo končnih točk v proizvodni verigi nekaterih organskih gnojil in sredstev za izboljšanje tal (UL L št. 198 z dne 8. 8. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: odobreni obrati kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti), in opravi preiskave;

– pri poginulem in usmrčenem govedu iz točke 3.1. I. dela poglavja A Priloge III Uredbe 999/2001/ES, v starosti nad 24 mesecev, ki ni bilo skoteno v eni izmed držav, navedenih v Prilogi Odločbe 2009/719/ES; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave;

– pri vsem govedu ne glede na starost, kadar gre za sum na BSE; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave; ob vsakem sumu na BSE je treba opraviti tudi potrditvene in ločevalne preiskave, ki jih opravi uradni laboratorij.

(3) Za laboratorijsko testiranje iz prejšnjega odstavka se uporabljajo metode in protokoli iz točke 3.1 poglavja C Priloge X Uredbe 999/2001/ES in hitri testi iz 4. točke poglavja C Priloge X Uredbe 999/2001/ES.

12. člen

(enzootska goveja levkoza)

Za ohranitev statusa države, proste enzootske goveje levkoze, v skladu z določbami 2. oddelka 2. poglavja III. dela Priloge IV Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih bolezni s seznama in porajajočih se bolezni (UL L št. 174 z dne 3. 6. 2020, str. 211), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1798 z dne 10. julija 2023 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2020/689 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih bolezni s seznama in porajajočih se bolezni (UL L št. 233 z dne 21. 9. 2023, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2020/689/EU) je treba:

– serološko preiskati vzorce krvi vsega goveda, starejšega od 12 mesecev, v skladu s programom vzorčenja, ki ga pripravi Uprava; vzorce odvzamejo veterinarske organizacije najpozneje do 10. decembra 2025, preiskave opravi uradni laboratorij;

– ob vseh ugotovljenih tumoroznih spremembah pri postmortem pregledu v klavnici vzorce spremenjenih tkiv poslati v nadaljnje preiskave; vzorce odvzame uradni veterinar v klavnici, preiskave opravi uradni laboratorij;

– o vseh ugotovljenih tumoroznih spremembah pri sekcijah poginulih živali obvestiti OU Uprave in vzorce spremenjenih tkiv poslati v nadaljnje preiskave; vzorce odvzame in preiskave opravi uradni laboratorij.

13. člen

(slinavka in parkljevka)

Vzorce krvi iz prve alineje prejšnjega člena je treba preiskati na prisotnost slinavke in parkljevke. Preiskave opravi uradni laboratorij.

14. člen

(bruceloza)

(1) Za ohranitev statusa države, proste okužbe z *B. abortus*, *B. melitensis* in *B. suis* za govedo v skladu z določbami 2. oddelka 3. poglavja I. dela Priloge IV Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba preiskati vzorce mleka oziroma krvi goveda v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Vzorce iz prejšnjega odstavka odvzamejo veterinarske organizacije najpozneje do 20. novembra 2025, preiskave opravi uradni laboratorij v skladu s 6. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU.

15. člen

(tuberkuloza)

Za ohranitev statusa države, proste okužbe s kompleksom *Mycobacterium tuberculosis* (*Mycobacterium bovis*, *Mycobacterium tuberculosis* in *Mycobacterium caprae*) (v nadaljnjem besedilu: MTBC) v skladu z določbami 2. oddelka 2. poglavja II. dela II Priloge IV Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba:

– z intradermalnim tuberkulinskim testom preiskati ženske živali, starejše od 24 mesecev, in moške živali, starejše od 30 mesecev, ki se uporabljajo za pleme, v skladu s programom,

ki ga pripravi Uprava; intradermalne tuberkulinske teste opravi veterinarska organizacija v skladu s 6. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU najpozneje do 20. novembra 2025;

– odvzeti vzorce spremenjenih pljuč in pripadajočih bezgavk za bakteriološko preiskavo za izključitev okužbe z MTBC v vseh primerih, ko uradni veterinar pri *postmortem* pregledu ugotovi znake pljučnice pri govedu, starejšem od 30 mesecev; vzorce odvzame uradni veterinar v klavnici, preiskave opravi uradni laboratorij.

16. člen

(neizvedba del)

(1) Imetnik živali mora omogočiti odvzem potrebnega materiala za preiskave in izvajanje drugih predpisanih ukrepov ter pri tem nuditi tehnično pomoč.

(2) Če veterinar veterinarske organizacije oceni, da izvedba predpisanih del pri določenem govedu predstavlja nevarnost za izvajalca preiskave oziroma imetnika živali in zato izvedba predpisanih del pri tej živali ni mogoča, o tem pisno, z obrazložitvijo, obvesti OU Uprave.

III. PREVENTIVNI UKREPI PRI DROBNICI

17. člen

(transmisivne spongiformne encefalopatije)

(1) Vzorčenje ovac in koz v transmisivne spongiformne encefalopatije (v nadaljnjem besedilu: TSE) se opravlja v skladu s 1. točko poglavja C Priloge X Uredbe 999/2001/ES.

(2) Laboratorijsko testiranje na TSE je treba opraviti:

- pri vseh ovcah in kozah, ne glede na starost, kadar gre za sum na TSE; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave;
- pri najmanj 2500 poginulih in usmrčenih ovcah in 500 poginulih in usmrčenih kozah, starejših od 18 mesecev; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave;
- pri vseh ovcah in kozah, zaklanih v odobrenih klavnicah, starejših od 18 mesecev; vzorce odvzamejo uradni veterinarji v odobrenih klavnicah za klanje ovac in koz, preiskave opravi NVI;
- pri vseh poginulih in usmrčenih ovcah in kozah, starejših od 18 mesecev, ki izvirajo iz tropov, ki so v postopku zatiranja klasičnega praskavca; seznam rej, ki so v postopku eradikacije, zagotovi Uprava; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave;
- pri vseh poginulih in usmrčenih ovcah in kozah iz tropov, ki imajo status zanemarljivega ali nadzorovanega tveganja za klasični praskavec, starejših od 18 mesecev; seznam rej, ki imajo status zanemarljivega oziroma nadzorovanega tveganja za klasični praskavec, je dostopen na spletni strani Uprave; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave;
- pri usmrčenih ovcah in kozah, starejših od 18 mesecev, v skladu z odločbo uradnega veterinarja OU Uprave v okviru zatiranja klasičnega praskavca v okuženem tropu; vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave.

(3) Laboratorijsko testiranje iz prejšnjega odstavka je treba izvesti v skladu z metodami in protokoli iz točke 3.2 in hitrimi testi iz 4. točke poglavja C Priloge X Uredbe 999/2001/ES. Ob vsakem sumu na TSE pri drobnici je treba opraviti potrditvene preiskave ter dodatno primerjalno testiranje (diskriminatorni testi) vseh pozitivnih primerov TSE in BSE, če ne gre za atipični praskavec. Preiskave opravi uradni laboratorij.

(4) Z metodo genotipizacije – A iz Priloge, ki je sestavni del te odredbe, je treba določiti genotip prionskega proteina:

- pri ovcah v tropih, kjer se izvaja izkoreninjenje klasičnega praskavca z izločanjem ovac z neodpornimi genotipi na klasični praskavec; vzorce odvzamejo veterinarske organizacije, preiskave opravi uradni laboratorij;

– pri naključnem vzorcu zaklanih ovac, ki izhajajo iz tropov iz prejšnje alineje; naključni vzorec določi Uprava, vzorce odvzamejo uradni veterinarji v odobrenih klavnicah za klanje ovac, preiskave opravi uradni laboratorij.

(5) Z metodo genotipizacije – B iz Priloge te odredbe je treba določiti genotip pri vseh pozitivnih primerih TSE pri ovcah. Vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave.

(6) Z metodo genotipizacije – C iz Priloge te odredbe je treba določiti genotip pri vseh pozitivnih primerih TSE pri kozah. Vzorce odvzame NVI v odobrenih obratih kategorije 1, ki izvajajo vmesne dejavnosti, in opravi preiskave.

(7) Z metodo genotipizacije – C iz Priloge te odredbe je treba določiti genotip pri kozah v tropih, kjer se izvaja izkoreninjenje klasičnega praskavca z izločanjem koz z neodpornimi genotipi na klasični praskavec; vzorce odvzamejo veterinarske organizacije, preiskave opravi uradni laboratorij.

18. člen

(bruceloza)

(1) Za ohranitev statusa države, proste okužbe z *Brucella abortus*, *B. melitensis* in *B. suis* za ovce in koze v skladu z določbami 2. oddelka 4. poglavja I. dela Priloge IV Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba preiskati vzorce krvi drobnice v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Vzorce odvzamejo veterinarske organizacije najpozneje do 10. decembra 2025, preiskave opravi uradni laboratorij v skladu s 6. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU.

IV. PREVENTIVNI UKREPI PRI PRAŠIČIH

19. člen

(bolezen Aujeszkega)

(1) Za ohranitev statusa države, proste okužbe z virusom boleznih Aujeszkega (VBA) v skladu z določbami 2. oddelka 2. poglavja V. dela Priloge IV Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba:

– v obratih s prašiči preiskati vzorce krvi prašičev v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava; vzorce krvi odvzamejo veterinarske organizacije na gospodarstvih in uradni veterinarji v klavnicah, preiskave opravi uradni laboratorij v skladu s 6. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU;

– preiskati merjasce v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava; vzorce krvi odvzamejo veterinarske organizacije, preiskave opravi uradni laboratorij v skladu s 6. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU.

(2) Vzorce krvi iz prejšnjega odstavka je treba odvzeti najpozneje do 10. decembra 2025.

20. člen

(afriška prašičja kuga)

Na prisotnost virusa afriške prašičje kuge je treba:

– na velikih prašičerejskih obratih (z več kot 500 plemenskimi svinjami) pregledati vsako deseto poginjeno plemensko svinjo in tedensko pregledati prve tri poginjene prašiče, starejše od dveh mesecev; poginjene plemenske svinje in prašiče odpelje izvajalec veterinarsko higienske službe (v nadaljnjem besedilu: izvajalec VHS); vzorce odvzame NVI, preiskave opravi uradni laboratorij;

– v ostalih obratih s prašiči preiskati 2 % poginjenih prašičev, ki jih zbira izvajalec VHS; vzorce odvzame NVI, preiskave opravi uradni laboratorij v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

21. člen

(klasična prašičja kuga)

Vzorce iz prejšnjega člena je treba preiskati tudi na prisotnost virusa klasične prašičje kuge.

V. PREVENTIVNI UKREPI PRI PERUTNINI

22. člen

(atipična kokošja kuga)

(1) Kontrola imunosti na atipično kokošjo kugo se opravi v:

- matičnih jatah kokoši: po en hlevski vzorec (20 vzorcev krvi) iz vsakega objekta vsakih šest tednov;

- jatah nesnic konzumnih jajc: po en hlevski vzorec (20 vzorcev krvi) iz vsakega objekta v rejah z več kot 350 živalmi pri starosti ne manj kot 18 tednov oziroma pred razselitvijo;

- jatah pitovne perutnine: po en hlevski vzorec (20 vzorcev krvi) iz vsakega objekta v rejah z več kot 350 živalmi; preiskave se opravijo na eni vselitvi v letu;

- matičnih jatah fazanov in jerebic: enkrat letno na gospodarstvih, ki so vključena v program iz 23. člena te odredbe.

(2) Vzorce iz prejšnjega odstavka odvzamejo veterinarske organizacije, preiskave opravi uradni laboratorij.

23. člen

(aviarna influenza)

(1) Spremljanje aviarne influence se izvaja v skladu s Prilogo II Delegirane uredbe 2020/689/EU. Vzorce v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava, odvzamejo veterinarske organizacije, vzorce poginulih živali pa NVI. Preiskave opravi uradni laboratorij.

(2) Vzorce krvi in brisov, odvzete v okviru aktivnega spremljanja v skladu s programom iz prejšnjega odstavka, je treba odvzeti najpozneje do 10. decembra 2025.

VI. PREVENTIVNI UKREPI PRI KOPITARJIH

24. člen

(infekciozni metritis kopitarjev)

(1) Na infekciozni metritis kopitarjev (CEM) je treba v obdobju od 15. avgusta do 31. decembra 2025 dvakrat v razmaku sedmih dni pregledati žrebce na pripustnih postajah.

(2) Preiskave iz prejšnjega odstavka opravi uradni laboratorij na vzorcih predsemenske tekočine ali semena žrebcev ali genitalnih brisov prepucija, uretre in *fosse urethralis*, ki jih zagotovi imetnik oziroma skrbnik živali.

VII. PREVENTIVNI UKREPI PRI RIBAH

25. člen

(virusna hemoragična septikemija in infekciozna hematopoetska nekroza)

(1) Na virusno hemoragično septikemijo in infekciozno hematopoetsko nekrozo je treba v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava, preiskati salmonidne ribogojnice. V ta namen se:

- v vseh plemenskih jatah postrvi in lipanov odvzame semenska in ovarialna tekočina;

- v odobrenih ribogojnicah na podlagi ocene tveganja odvzamejo organi 30 rib dovetnih vrst, razen v ribogojnicah brez šarenke, kjer je plemenska jata drugih dovetnih vrst.

(2) Klinične preglede in odvzem vzorcev iz prejšnjega odstavka opravi NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

VIII. PREVENTIVNI UKREPI PRI ČEBELAH

26. člen

(huda gniloba čebelje zalege in tropileloza)

(1) Na hudo gnilobo čebelje zalege in prisotnost spor povzročitelja hude gnilobe čebelje zalege (*Penibacillus larvae*) ter tropilelozo je treba pregledati čebelje družine v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Klinične preglede in odvzem vzorcev iz prejšnjega odstavka opravi NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

27. člen

(mali panjski hrošč)

(1) Čebelnjake je treba pregledati na prisotnost malega panjskega hrošča v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Klinične preglede in odvzem vzorcev iz prejšnjega odstavka opravi NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

IX. PREVENTIVNI UKREPI PRI DIVJADI IN PROSTOŽIVEČIH ŽIVALIH

28. člen

(steklina)

(1) Za ohranitev statusa države, proste okužbe z virusom stekline (RABV) v skladu z določbami 2. oddelka I. dela Priloge V Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba na prisotnost virusa stekline pregledati vse najdene poginule in povožene lisice ter šakale, ki jih pobere izvajalec VHS.

(2) Vzorce iz tega člena odvzame NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

29. člen

(lisavirusi)

(1) Sistematični nadzor na prisotnost lisavirusov v populaciji netopirjev se izvaja v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Vzorce iz prejšnjega odstavka odvzame izvajalec vzorčenja netopirjev, preiskave opravi uradni laboratorij.

30. člen

(klasična prašičja kuga in afriška prašičja kuga)

(1) V skladu s programom, ki ga pripravi Uprava, je treba odvzeti vzorce krvi odstreljenih divjih prašičev ter jih preiskati na prisotnost protiteles proti klasični prašičji kugi in afriški prašičji kugi.

(2) Na prisotnost virusa klasične prašičje kuge je treba preiskati vse najdene poginule in povožene divje prašiče.

(3) Vzorce krvi iz prvega odstavka tega člena odvzamejo lovci lovskih družin in lovišč s posebnim namenom v skladu s programom Uprave, vzorce poginulih in povoženih živali iz prejšnjega odstavka odvzame NVI. Preiskave opravi uradni laboratorij.

31. člen

(aviarna influenza)

(1) Sistematični nadzor aviarnе influence pri prostoživečih pticah se izvaja v skladu s Prilogo II Delegirane uredbe 2020/689/EU in programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Vzorce v skladu s programom iz prejšnjega odstavka odvzamejo izvajalci nalog zatočišč za živali prostoživečih vrst, NVI ter lovci lovskih družin in lovišč s posebnim namenom. Preiskave opravi uradni laboratorij.

32. člen

(parazitarne zoonoze)

(1) Uplenjene lisice in druge potencialne gostitelje je treba pregledati na prisotnost trihinel in *Echinococcus multilocularis* v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Lovci oddajo uplenjene lisice in druge potencialne gostitelje iz prejšnjega odstavka na veterinarske organizacije skupaj s spremnim obrazcem, katerega vzorec je dostopen na spletni strani Uprave.

(3) Veterinarske organizacije uplenjene lisice in druge potencialne gostitelje iz prvega odstavka tega člena skupaj s spremnimi obrazci oddajo izvajalcu VHS za nadaljnje preiskave.

(4) Spremni obrazec iz drugega odstavka tega člena vsebuje:

– podatke o uplenitelju (osebno ime, ime lovske družine oziroma lovišča s posebnim namenom, telefon);

– podatke o živali (vrsta živali, datum uplena oziroma najdbe, starost, podatki o odstrelu oziroma najdbi, kontakti z drugimi živalmi, ljudmi ipd.);

– podatke o lokaciji odstrela oziroma najdbe (redni odstrel, najdba poginjene oziroma povožene živali, odstrel na dvorišču, odstrel bolne ali sumljive živali, ime lovske družine oziroma lovišča s posebnim namenom, revir, koordinate ipd.);

– podpis uplenitelja;

– potrdilo veterinarske organizacije o prevzemu diagnostičnega materiala.

(5) Vzorce za preiskave iz prvega odstavka tega člena odvzame NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

X. SISTEM ZGODNJEGA ODKRIVANJA BOLEZNI ŽIVALI

33. člen

(ugotavljanje vzroka pogina)

(1) V okviru zagotavljanja sistema zgodnjega odkrivanja bolezni živali se izvaja ugotavljanje vzroka pogina.

(2) Ugotavljanje vzroka pogina se izvaja v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava, sekcije opravi NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

34. člen

(popis izvajanja biovarnostnih ukrepov in izpolnjevanja pogojev biovarnosti v obratih s prašiči)

(1) V okviru zagotavljanja sistema zgodnjega odkrivanja bolezni prašičev in v skladu s pravilnikom, ki ureja biovarnost ter izvajanje biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali, se izvede popis izvajanja biovarnostnih ukrepov in izpolnjevanja pogojev biovarnosti v obratih s prašiči.

(2) Seznam obratov, pri katerih se opravi popis, je objavljen na spletni strani Uprave. Popis izvajanja biovarnostnih ukrepov in izpolnjevanja pogojev biovarnosti v obratih s prašiči izvedejo veterinarske organizacije.

35. člen

(aviarna influenza pri govedu)

(1) V okviru zagotavljanja sistema zgodnjega odkrivanja bolezni se na določenih območjih, kjer je bila potrjena visoko patogena aviarna influenza pri prostoživečih pticah, v skladu s programom Uprave opravijo preiskave na prisotnost virusa aviarnе influence v obratih z govedom.

(2) Vzorce odvzame NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

XI. PREVENTIVNI UKREPI PRI VEČ VRSTAH ŽIVALI

36. člen

(vranični prisad)

(1) Proti vraničnemu prisadu je treba preventivno cepiti prežvekovalce in enoprste kopitarje na območjih vraničnega prisada ter tiste prežvekovalce in enoprste kopitarje, ki se krmlijo s krmo, ki izvira s teh območij, oziroma se ženejo na pašo na območja vraničnega prisada. Območje vraničnega prisada je območje, na katerem je bil v zadnjih 50 letih uradno potrjen primer vraničnega prisada. Seznam območij vraničnega prisada je objavljen na spletni strani Uprave.

(2) Preventivno cepljenje iz tega člena je treba opraviti vsaj tri tedne, preden se živali ženejo na pašo, oziroma vsaj tri tedne pred začetkom krmljenja živine s krmo, ki izvira z območij vraničnega prisada.

(3) Cepljenje iz tega člena opravijo veterinarske organizacije.

37. člen

(bolezen modrikastega jezika)

(1) Za ohranitev statusa države, proste okužbe z virusom boleznih modrikastega jezika (sev 1–24) v skladu z določbami 2. oddelka 4. poglavja II. dela Priloge V Delegirane uredbe 2020/689/EU, je treba preiskati vzorce krvi goveda v skladu s programom, ki ga pripravi Uprava.

(2) Entomološko spremljanje v skladu z določbami 5. oddelka 1. poglavja II. dela Priloge V Delegirane uredbe 2020/689/EU pripravi NVI, potrdi pa ga Uprava; vzorčenje in preiskave opravi NVI.

38. člen

(okužba z virusom epizootske hemoragične bolezni)

Vzorce krvi goveda iz prvega odstavka prejšnjega člena in drobnice iz prvega odstavka 18. člena te odredbe je treba preiskati tudi na prisotnost okužbe z virusom epizootske hemoragične bolezni (EHD). Preiskave opravi uradni laboratorij.

39. člen

(prijava abortusov in preiskave)

(1) Obvezna je prijava vsakega abortusa pri enoprstih kopitarjih, govedu, ovcah, kozah in svinjah. Abortus mora imetnik živali najpozneje v 24 urah po abortusu prijaviti veterinarski organizaciji.

(2) Glede na vrsto živali je treba pri vsakem abortusu opraviti preiskave za izločitev naslednjih bolezni:

a) pri abortusu enoprstih kopitarjev:

– kužni arteritis kopitarjev;

b) pri abortusu krav:

– bruceloza, če se sumi, da je lahko abortus posledica bruceloze,

– infekciozni bovini rinotraheitis/infekciozni pustularni vulvovaginitis

– goveja virusna diareja;

c) pri abortusu ovc oziroma koz:

– bruceloza (*B. melitensis*);

č) pri abortusu svinj:

– afriška prašičja kuga,

– klasična prašičja kuga,

– bolezen Aujeszkega.

(3) Za preiskave iz prejšnjega odstavka je treba odvzeti vzorce abortiranega materiala (abortiran plod, kri, organe abortiranega ploda, posteljico, ovojnice ipd.) ali vaginalni bris. Če ni na voljo drugega materiala, se odvzamejo vzorci krvi živali, ki je abortirala.

(4) Če je žival, ki je abortirala, poginila, se odvzamejo vzorci za preiskave iz drugega odstavka tega člena tudi poginjeni živali.

(5) Vzorce odvzamejo veterinarske organizacije oziroma NVI, preiskave opravi uradni laboratorij.

XII. KONČNA DOLOČBA

40. člen

(začetek veljavnosti)

Ta odredba začne veljati 1. januarja 2025.

Št. 007-513/2024

Ljubljana, dne 9. decembra 2024

EVA 2024-2330-0161

Mateja Čalušič

ministrica

za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRILOGA

METODA GENOTIPIZACIJE – A

Genotipizacija se izvede z validiranim molekularno-biološkim postopkom ugotavljanja nukleotidnih zaporedij, ki kodirajo aminokislino na zaporedjih 136, 154 in 171 prionskega proteina.

METODA GENOTIPIZACIJE – B

Genotipizacija se izvede z validiranim molekularno-biološkim postopkom ugotavljanja nukleotidnih zaporedij, ki kodirajo aminokislino na zaporedjih 136, 141, 154 in 171 prionskega proteina.

METODA GENOTIPIZACIJE – C

Genotipizacija se izvede z validiranim molekularno-biološkim postopkom ugotavljanja nukleotidnih zaporedij gena *PRNP*, ki kodirajo aminokislino prionskega proteina.